

POSTANOWIENIE

Dnia 15 kwietnia 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Oktawian Nawrot

w sprawie zażalenia M.R.

na postanowienie prokuratora Prokuratury Okręgowej w Jeleniej Górze z 16 maja 2023 r. o odmowie wszczęcia śledztwa,

na posiedzeniu w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych w dniu 15 kwietnia 2025 r.

w przedmiocie wniosku M.R. z 14 lutego 2025 r. o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego X. Y. od rozpoznania sprawy II Kp 43/24,

na podstawie art. 35 § 1 w zw. z art. 42 § 4 k.p.k. stwierdza swoją niewłaściwość i wniosek zgodnie z właściwością przekazuje do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Zgorzelcu.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z 14 lutego 2025 r. M.R. działając osobiście zwrócił się o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego w Zgorzelcu X. Y. od rozpoznania sprawy II Kp 43/24.

Postanowieniem z 25 marca 2025 r. Sąd Rejonowy w Zgorzelcu na podstawie art. 26 § 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym przekazał wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

1. Zgodnie z art. 35 § 1 k.p.k. Sąd bada z urzędu swą właściwość, a w razie stwierdzenia swej niewłaściwości przekazuje sprawę właściwemu sądowi lub innemu organowi. Z kolei stosownie do art. 42 § 4 zd. 1 k.p.k. o wyłączeniu orzeka sąd, przed którym toczy się postępowanie.

Jak stanowi art. 26 § 2 u.SN do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego należy rozpoznawanie wniosków lub oświadczeń dotyczących wyłączenia sędziego albo o oznaczenie sądu, przed którym ma się toczyć postępowanie, obejmujących zarzut braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Sąd rozpoznający sprawę przekazuje niezwłocznie wniosek Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych celem nadania mu dalszego biegu na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Przekazanie wniosku Prezesowi Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych nie wstrzymuje biegu toczącego się postępowania.

2. Wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 5 czerwca 2023 r., wydanym w sprawie C-204/21, Trybunał uznał, że Rzeczpospolita Polska naruszyła prawo Unii Europejskiej m.in. poprzez przyjęcie i utrzymanie w mocy art. 26 §§ 2 i 4-6 oraz art. 82 §§ 2-5 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (dalej: „u.SN”) w zmienionym brzmieniu, jak również art. 10 ustawy z dnia 20 grudnia 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawy o Sądzie Najwyższym oraz niektórych innych ustaw, przekazując do wyłącznej właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych Sądu Najwyższego rozpoznawanie zarzutów i zagadnień prawnych dotyczących braku niezależności sądu lub braku niezawisłości sędziego. Na tej podstawie, zdaniem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Rzeczpospolita Polska uchybiła zobowiązaniom ciążącym na niej zgodnie z art. 19 ust. 1 akapit drugi Traktatu o Unii Europejskiej w związku z art. 47 karty praw podstawowych oraz na podstawie art. 267 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej i zasady pierwszeństwa prawa Unii.

W ocenie Sądu Najwyższego wskazane orzeczenie, zgodnie z art. 91 ust. 2 w związku z art. 91 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz zasadami efektywności i lojalnej współpracy, winno być wykonane – w zakresie posiadanych kompetencji – przez wszystkie organy państwa, w tym również przez organy

wymiaru sprawiedliwości. W niniejszej sprawie realizacja przedmiotowego wyroku musi zatem polegać na przekazaniu sprawy do sądu, który byłby właściwy do rozpoznania wniosku strony przy pominięciu dyspozycji art. 26 § 2 u.SN. Nie ulega przy tym wątpliwości, że przy pominięciu treści wskazanego przepisu sprawa, w której został złożony wniosek o wyłączenie sędziego, nie należy do właściwości Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych, określonej w art. 26 § 1 u.SN.

3. Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 35 § 1 k.p.k., wniosek M.R. o wyłączenie sędziego Sądu Rejonowego X. Y. od rozpoznania sprawy II Kp 43/24 należało przekazać Sądowi Rejonowemu w Zgorzelcu.

[P.Sz.]

[r.g.]